



6. marts 2019

Sagsnr.  
2018-0167665Dokumentnr.  
2018-0167665-19

## **Bilag 1 - Kommissorium for evaluering af Borgerrådgiverfunktionen i Københavns Kommune**

### **Baggrund**

Københavns Kommune oprettede i 2004 en borgerrådgiverfunktion. Det skete efter dispensation fra Indenrigsministeriet. I dag har funktionen hjemmel i § 65 e i den kommunale styrelseslov, som efterfølgende er indsat i loven. Det følger af § 65 e: at borgerrådgiverfunktionen ikke henhører under de stående udvalg eller økonomiudvalgets umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender, at borgerrådgiverfunktionen ikke henhører under en borgmesters daglige ledelse af administrationen, og at borgerrådgiverfunktionen kun kan varetage opgaver vedrørende rådgivning og vejledning af borgerne og tilsyn med kommunens administration.

Borgerrådgiverens funktion er nærmere fastlagt i Københavns Kommunes styrelsesvedtægt, hvoraf det fremgår, at Borgerrådgiveren skal bistå Borgerrepræsentationen med tilsyns- og kontrolfunktioner i f.t. udvalg, borgmestre og forvaltninger, varetage opgaver vedr. borgerrådgivning og -vejledning samt modtage, undersøge og videreformidle oplysninger som led i kommunens whistleblowerfunktion.

Det er frivilligt for Københavns Kommune at have en borgerrådgiverfunktion, og Borgerrådgiveren er en del af kommunen, selv om borgerrådgiverfunktionen ikke henhører under et udvalgs umiddelbare forvaltning. Borgerrådgiveren gør ikke indgreb i de kompetencer, som er tillagt andre myndigheder, f.eks. Ombudsmanden og det kommunale tilsyn.

Borgerrepræsentationen har med hjemmel i § 17, stk. 4 i den kommunale styrelseslov nedsat et udvalg – Borgerrådgiverudvalget – som bl.a. har til opgave at følge Borgerrådgiverens virksomhed og behandle Borgerrådgiverens årsberetning inden forelæggelse for Borgerrepræsentationen. Udvalget kan til enhver tid pålægge Borgerrådgiveren at iværksætte nærmere undersøgelse af udvalgte forvaltningsområder. Borgerrådgiveren sekretariatsbetjener Borgerrådgiverudvalget.

Borgerrådgiverfunktionen blev evalueret i 2006, hvor temaet for evalueringen var kendskab til og tilfredshed med Borgerrådgiveren blandt borgere, brugere og ansatte i Københavns Kommune.

**Borgerrepræsentationens Sekretariat**

Københavns Rådhus, Rådhuspladsen  
 |  
 1599 København V

EAN nummer  
 5798009800275

Der har ikke siden oprettelsen i 2004 har været gennemført en mere grundlæggende evaluering af borgerrådgiverens organisering og de kompetencer der er tillagt funktionen, idet det dog bemærkes, at Borgerrådgiveren i 2014 og 2016 har været foretaget evalueringer af interne opgaver og områder. På den baggrund er det hensigtsmæssigt, at der nu foretages en mere grundlæggende evaluering af borgerrådgiverfunktionen.

### **Indholdet af evalueringen**

Evalueringen tager sigte på følgende temaer: (i) Borgerrådgiverfunktionens organisering, (ii) De kompetencer og opgaver som er tillagt Borgerrådgiveren samt (iii) Borgerrådgiverens fysiske rammer.

#### *Ad (i): Borgerrådgiverfunktionens organisering*

Evalueringen skal belyse, om organiseringen af borgerrådgiverfunktionen er hensigtsmæssig, herunder om Borgerrådgiverudvalgets virksomhed generelt er understøttende for opnåelse af formålet med borgerrådgiverfunktionen, og i hvilket omfang Borgerrådgiverudvalget pålægger Borgerrådgiveren at iværksætte nærmere undersøgelse af udvalgte forvaltningsområder.

Vurderingen skal ikke omfatte forhold vedrørende afviklingen og ledelsen af udvalgets møder.

#### Vurderingen skal foretages på baggrund af:

- Gennemgang af skriftligt materiale vedrørende Borgerrådgiverudvalgets arbejde og beslutninger i perioden 2014 -2018. Evaluators har endvidere mulighed for at inddrage andet relevant materiale, herunder også materiale vedrørende de interne evalueringer som Borgerrådgiveren tidligere har foretaget.

#### - Interviews med:

- Alle nuværende medlemmer af Borgerrådgiverudvalget,
- et antal udvalgte tidligere medlemmer af Borgerrådgiverudvalget,
- Borgerrådgiveren,
- eventuelt øvrige relevante interessenter

#### *Ad (ii): De kompetencer og opgaver som er tillagt Borgerrådgiveren*

Evalueringen skal belyse, om de opgaver, der er fastlagt i § 65 e i den kommunale styrelseslov, er udmøntet tilstrækkeligt præcist og entydigt i vedtægterne for Borgerrådgiveren.

Det skal endvidere belyses, om der kan identificeres tilfælde, hvor grænsedragningen mellem Borgerrådgiverens kompetencer og kompetencer for kommunens stående udvalg, forvaltninger og eksterne myndigheder har givet anledning til tvivl.

Evalueringen skal endvidere belyse på hvilken måde, Borgerrådgiveren har varetaget de opgaver, der er fastlagt i vedtægterne for Borgerrådgiveren.

Evalueringen skal også belyse, hvorvidt formålet med placeringen af kommunens whistleblowerordning i regi af Borgerrådgiveren må antages at være opfyldt. Evalueringen skal inddrage organisering af og – om muligt - udgiftsniveau for en tilsvarende funktion hos andre myndigheder.

Derudover skal overvejelser om en videreudvikling af Borgerrådgiverens funktion tillige indgå i evalueringen, således at overvejelser om en konfliktmæglingsfunktion indgår.

Vurderingen skal foretages på baggrund af:

- Gennemgang af Borgerrådgiverens årsberetninger for perioden 2014-2018. Evaluator har endvidere mulighed for at inddrage andet relevant materiale, herunder også materiale vedrørende de interne evalueringer som Borgerrådgiveren tidligere har foretaget.

- Interviews med:

- de syv borgmestre som øverste administrative ledere af forvaltningerne,
- de syv administrerende direktører eller andre medlemmer af direktionerne,
- et antal relevante medarbejdere i kommunen,
- repræsentanter for andre kommuner, som har en lignende borgerrådgiverfunktion,
- repræsentanter for øvrige myndigheder, som har en lignende whistleblowerfunktion,
- Borgerrådgiveren,
- alle nuværende medlemmer af Borgerrådgiverudvalget,
- et antal udvalgte tidligere medlemmer af Borgerrådgiverudvalget,
- Ældrerådet, Handicaprådet, Udsatterådet samt et antal borgere,
- Det Centrale Samarbejdsråd (CSO), herunder særligt ift. whistleblowerfunktionen og
- øvrige relevante interessenter.

### *Ad (iii): Borgerrådgiverens fysiske rammer*

Borgerrådgiveren og dennes sekretariat er ikke fysisk placeret på Rådhuset. Evalueringen skal belyse fordele og ulemper forbundet med dette.

Vurderingen skal foretages på baggrund af de ovenfor under pkt. (i) og (ii) nævnte interviews med borgmestre, direktioner, medarbejdere, borgere, interesseorganisationer og Borgerrådgiveren.

### *Forslag til ændringer*

Evalueringen skal i relevant omfang pege på eventuelle forslag til ændringer af borgerrådgiverfunktionen inden for de under pkt. (i) – (iii) omhandlede temaer.

## **Organisering og tidsplan**

Økonomiforvaltningen har ansvaret for evalueringen, som skal gennemføres af et advokatfirma, som har ekspertise på det kommunalretlige område. Evalueringen tilstræbes gennemført inden 1. juli 2019. Borgerrepræsentationens Sekretariat stiller de fornødne oplysninger til rådighed for evaluatoren.

Det forventes, at resultatet af evalueringen efter forudgående høring af Borgerrådgiverudvalget, Borgerrådgiveren og Det Centrale Samarbejdsorgan forelægges for Gruppeformandskredsen på deres møde den 22. november 2019 og at Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen vil få forelagt sagen inden udgangen af 2019.

## **Bilag**

Bilag A - § 65 e i den kommunale styrelseslov og § 24 i Københavns Kommunes styrelsesvedtægt.

Bilag B - Vedtægter for Borgerrådgiveren.

Bilag C - Kommissorium for Borgerrådgiverudvalget.

Bilag D - Indstilling til ØU og BR om etablering af borgerrådgiverfunktionen, tiltrådt af BR d. 15. januar 2004

## KOMMISSORIUM FOR BORGERRÅDGIVERUDVALGET

*Som vedtaget af Borgerrepræsentationen d. 15. januar 2004 og siden ændret pr. den 14. december 2006 og den 7. maj 2010*

### **Baggrund**

Borgerrepræsentationen har d. 15. januar 2004 besluttet at oprette en uafhængig borgerrådgiverfunktion i Københavns Kommune (BR 586/03). Borgerrådgiveren skal først og fremmest medvirke til at styrke dialogen mellem borgerne og kommunen. Borgerrådgiveren skal støtte Borgerrepræsentationen i dens tilsyn med den kommunale forvaltning og er i den egenskab uafhængig af udvalg, borgmestre og forvaltninger.

Borgerrådgiverfunktionen suppleres med en politisk forankring i form af et særligt udvalg kaldet Borgerrådgiverudvalget, som nedsættes under Borgerrepræsentationen i henhold til styrelseslovens § 17, stk. 4.

### **Kommissorium**

Borgerrådgiverudvalget har til opgave

- at følge Borgerrådgiverens virksomhed
- at behandle Borgerrådgiverens årsberetning inden forelæggelse for Borgerrepræsentationen
- at tilrettelægge og følge op på evalueringen af funktionen i 2006
- at afgive indstilling til Borgerrepræsentationen i relation til ansættelse og afskedigelse af Borgerrådgiveren

Borgerrådgiverudvalget kan til enhver tid pålægge Borgerrådgiveren at iværksætte nærmere undersøgelse af udvalgte forvaltningsområder.

Nærmere undersøgelse af udvalgte forvaltningsområder kan endvidere iværksættes af Borgerrådgiveren efter samråd med Borgerrådgiverudvalget.

### **Sammensætning og funktionsperiode**

Borgerrådgiverudvalget består af 7 medlemmer af Borgerrepræsentationen, som udpeges af partierne efter forholdstal - d'Hondts metode anvendt på de enkelte partier (kandidatlister). Overborgmesteren og de øvrige borgmestre kan ikke have sæde i Borgerrådgiverudvalget.

Når alle udpegninger er meddelt Overborgmesteren indkaldes udvalget til det konstituerende møde, hvor der vælges formand og næstformand. Udvalgets medlemmer er udpeget for den kommunale valgperiode.

### **Forretningsorden**

Borgerrådgiverudvalget fastlægger på baggrund af rammerne i nærværende kommissorium selv sin forretningsorden.

### **Sekretariatsbetjening mv.**

Borgerrådgiveren sekretariatsbetjener Borgerrådgiverudvalget og forbereder Borgerrådgiverudvalgets møder i samråd med formanden.

I relation til Borgerrådgiverens ansættelse og afskedigelse, er det Borgerrådgiverudvalgets formand, der i samråd med næstformanden, udarbejder indstilling til udvalget.

Borgerrådgiverudvalget kan anmode Borgerrådgiveren om at overvære møderne, men Borgerrådgiveren kan ikke overvære behandlingen af sager om dennes ansættelse eller afskedigelse.

Udgifterne til udvalgets mødevirksomhed afholdes af borgerrådgiverfunktionens budget.

## FORRETNINGSORDEN FOR BORGERRÅDGIVERUDVALGET

### Kapitel 1

#### *Hjemmelsgrundlag*

§ 1. Borgerråd giverudvalget er nedsat under Borgerrepræsentationen i henhold til § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse, jf. Borgerrepræsentationens beslutning af 15. januar 2004 (BR 586/03), idet borgerråd giverfunktionen er forankret direkte under Borgerrepræsentationen, jf. § 24, stk. 1, i styrelsesvedtægten for Københavns Kommune.

### Kapitel 2

#### *Kommissorium og opgaver*

§ 2. Udvalgets opgaver samt retningslinier for udvalgsarbejdet er fastlagt i det af Borgerrepræsentationen vedtagne kommissorium.

*Stk. 2.* Borgerråd giverudvalget har til opgave,

- at følge Borgerråd giverens virksomhed
- at behandle Borgerråd giverens årsberetning inden forelæggelse for Borgerrepræsentationen
- at tilrettelægge og følge op på evalueringen af funktionen i 2006
- at afgive indstilling til Borgerrepræsentationen i relation til ansættelse og afskedigelse af Borgerråd giveren

*Stk. 3.* Borgerråd giverudvalget kan til enhver tid pålægge Borgerråd giveren at iværksætte nærmere undersøgelse af udvalgte forvaltningsområder. Nærmere undersøgelse af udvalgte forvaltningsområder kan endvidere iværksættes af Borgerråd giveren efter samråd med Borgerråd giverudvalget.

*Stk. 4.* Borgerråd giverudvalgets forelæggelse af Borgerråd giverens årsberetning for Borgerrepræsentationen sker med en udtalelse fra Økonomiudvalget.

### Kapitel 3

#### *Sammensætning*

§ 3. Borgerråd giverudvalget består af 7 medlemmer af Borgerrepræsentationen, som udpeges af partierne efter forholdstal - d'Hondts metode anvendt på de enkelte partier (kandidatlister). Overborgmesteren og de øvrige borgmestre kan ikke udpeges til Borgerråd giverudvalget.

*Stk. 2.* Borgerråd giverudvalgets medlemmer er udpeget for den kommunale valgperiode.

### Kapitel 4

#### *Valg af formand og næstformand*

§ 4. Formanden for Borgerrepræsentationen indkalder udvalget til dets konstituerende møde, hvor udvalget vælger formand og næstformand.

*Stk. 2.* Udvalgets formand og næstformand vælges ved almindeligt flertalsvalg af og blandt udvalgets medlemmer.

Stk. 3. Valg af formand ledes af det medlem af Borgerråd giverudvalget, der har siddet i Borgerrepræsentationen længst, eller, hvis flere har været medlem lige længe, af det ældste af disse.  
Stk. 4. Efter valget af formand vælges næstformand. Valget af næstformand ledes af formanden.  
Stk. 5. Næstformanden varetager formandens funktioner i tilfælde af dennes kortvarige forfald.

## **Kapitel 5** *Mødevirksomhed*

§ 5. Udvalget udøver dets virksomhed i møder. Udvalgets møder er lukkede.

*Stk. 2.* Udvalget fastlægger en mødeplan for hvert kalenderår.

*Stk. 3.* Udvalget holder møde i henhold til den vedtagne mødeplan eller når der i øvrigt er sager til forelæggelse for udvalget. Der afholdes endvidere møde, når formanden finder det fornødent, eller hvis mindst 4 medlemmer af udvalget fremsætter anmodning herom til formanden.

§ 6. Formanden udarbejder dagsorden for udvalgets møder.

*Stk. 2.* Ethvert medlem af udvalget kan senest 8 dage forud for et møde skriftligt fremsætte anmodning til formanden om, at der på dagsordenen optages forslag til punkter, som vedrører udvalgets anliggender.

§ 7. Formanden indkalder til udvalgets møder.

*Stk. 2.* Indkaldelse til et møde sker ved fremsendelse af udkast til dagsorden til medlemmerne senest 4 hverdage inden mødets afholdelse.

*Stk. 3.* Udkast til dagsorden skal godkendes af udvalget ved mødets start. Ethvert medlem kan ved mødets begyndelse bede om ordet til dagsordenen.

*Stk. 4.* Forekommer det undtagelsesvist, at der er sager af hastende karakter, kan formanden indkalde til møde med forkortet varsel. Indkaldelse med forkortet varsel skal så vidt muligt være medlemmerne i hænde senest dagen forud for mødet.

*Stk. 5.* Formanden kan undtagelsesvis efter konkret vurdering sende en sag i skriftlig votering, hvis sagen er uopsættelig og skønnes ukompliceret. Skriftlig votering forudsætter, at ingen af udvalgets medlemmer protesterer mod denne afgørelsesform.

*Stk. 6.* Med dagsordensudkastet fremsendes de bilag, som formanden skønner fornødent til sagens bedømmelse og der kan om fornødent udsendes en tillægsgagsorden til et allerede udsendt dagsordensudkast inden mødet. Eventuelt andet materiale skal lægges til gennemsyn hos sekretæren fra 4 hverdage før mødet og indtil mødets begyndelse.

*Stk. 7.* Sager, der ikke har været optaget på udkastet til dagsorden, kan alene behandles, hvis der er enighed om det blandt de fremmødte medlemmer af udvalget, eller hvis formanden finder, at sagen ikke tåler opsættelse.

§ 8. Formanden leder udvalgets møder.

*Stk. 2.* Udvalget er beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af udvalgets medlemmer er til stede.

*Stk. 3.* Udvalgets beslutninger træffes ved almindeligt stemmeflertal. I tilfælde af stemmelighed bortfalder indstillingen.

*Stk. 4.* I sager, hvor der ønskes afstemning, er det formanden, som formulerer afstemningstemaet.

*Stk. 5.* Der føres en beslutningsprotokol for udvalget, hvori udvalgets beslutninger indføres.

Protokollen underskrives ved afslutningen af hvert møde af de medlemmer, som har deltaget i det pågældende møde. Protokollen udsendes efter hvert møde til udvalgets medlemmer.

*Stk. 6.* Et mindretal kan forlange sin afvigende mening kort tilført protokollen. I sager, som



sendes til Borgerrepræsentationen, Økonomiudvalget, de stående udvalg, lokaludvalgene eller anden myndighed, kan ethvert medlem kræve, at modtageren samtidig gøres bekendt med indholdet af protokollen. Det pågældende medlem kan ved fremsendelse af sagen tilføje en kort begrundelse.

*Stk. 7.* Er et medlem forhindret i at deltage i et udvalgs møde, meddeler vedkommende dette til formanden snarest muligt inden mødet. I beslutningsprotokollen anføres for hvert enkelt møde, hvilke medlemmer, der har været fraværende, herunder hvilke med anmeldt forfald.

## **Kapitel 6**

### *Foretræde mv.*

§ 9. Udvalget kan tillade personer, der er ansat i kommunens tjeneste, at overvære møderne med henblik på varetagelse af sekretærfunktioner mv. for udvalget, ligesom udvalget kan tilkalde andre personer, herunder andre medlemmer af kommunalbestyrelsen, til at overvære forhandlingerne, når det er ønskeligt af hensyn til en sags oplysning, jf. lov om kommunernes styrelse § 20, stk. 4.

*Stk. 2* Udvalget kan give borgere foretræde for udvalget i medfør af bestemmelsen i stk. 1.

## **Kapitel 7**

### *Inhabilitet*

§ 10. Udvalgets medlemmer er omfattet af den kommunale styrelseslovs og forvaltningslovens regler om inhabilitet.

*Stk. 2.* Et medlem skal underrette udvalget, hvis der foreligger forhold, der kan give anledning til tvivl om vedkommendes habilitet.

*Stk. 3.* Udvalget træffer beslutning om, hvorvidt et medlems interesse i en sag er af en sådan beskaffenhed, at vedkommende er udelukket fra at deltage i udvalgets forhandling og afstemning. I bekræftende fald skal den pågældende under forhandling og afstemning forlade lokalet. Den pågældende er dog ikke afskåret fra at deltage i udvalgets forhandling og afstemning om, hvorvidt vedkommende skal vige sit sæde under sagens behandling.

## **Kapitel 8**

### *Tavshedspligt*

§ 11. Udvalgets medlemmer er underlagt lovgivningens almindeligt gældende regler om tavshedspligt.

## **Kapitel 9**

### *Spørgsmål vedrørende forståelse af forretningsordenen*

§ 12. Ethvert medlem er forpligtet til foreløbigt at rette sig efter formandens afgørelser med hensyn til forståelsen af forretningsordenens bestemmelser.

*Stk. 2.* Formandens afgørelser om forståelse af forretningsordenen kan af ethvert medlem indbringes for udvalget i dets efterfølgende møde, hvorefter udvalget afgør spørgsmålet.

## **Kapitel 10**

### *Sekretariatsbetjening*

§ 13. Borgerrådgiveren sekretariatsbetjener Borgerrådgiverudvalget og forbereder Borgerrådgiverudvalgets møder i samråd med formanden.

Stk. 2. I relation til Borgerrådgiverens ansættelse og afskedigelse, er det Borgerrådgiverudvalgets formand, der i samråd med næstformanden, udarbejder indstilling til udvalget.

## **Kapitel 11**

### *Ikrafttrædelse mv.*

§ 14. Denne forretningsorden er vedtaget af Borgerrådgiverudvalget den 18. november 2017 og træder straks i kraft.

Stk. 2. Ved beslutning i Borgerrepræsentationen den 14. december 2006 er indsat nyt 2. punktum i § 2, stk. 3, som træder i kraft pr. 1. januar 2007.

Stk. 3. Ændringer i forretningsordenen skal vedtages af Borgerrådgiverudvalget.

# VEDTÆGT FOR BORGERRÅDGIVEREN

## Kapitel 1

### *Generelle bestemmelser*

#### *Borgerrådgiverens overordnede funktion*

§ 1. Københavns Kommune har etableret en borgerrådgiverfunktion, som er forankret direkte under Borgerrepræsentationen og er uafhængig af kommunens udvalg og forvaltning. Borgerrådgiverfunktionen ledes af Borgerrådgiveren, jf. lov om kommunernes styrelse § 65 e.

§ 2. Borgerrådgiveren bistår Borgerrepræsentationen med dennes tilsyns- og kontrolfunktioner i forhold til udvalg, borgmestre og forvaltninger samt varetager nærmere af Borgerrepræsentationen fastsatte opgaver om borgerrådgivning og borgervejledning. Borgerrådgiverens opgaver, kompetence og bemyndigelse er beskrevet i denne vedtægt. Borgerrådgiverens overordnede forhold er reguleret i styrelsesvedtægten for Københavns Kommune § 24.

§ 2a. Borgerrådgiveren varetager en whistleblowerfunktion for kommunens ansatte samt samarbejdspartnere (leverandører) og lignende. Whistleblowerfunktionen befæster de ansattes ret til at fremsætte lovlige ytringer vedrørende Københavns Kommune i overensstemmelse med den til enhver tid gældende ytringsfrihed, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

*Stk. 2.* Formålet med whistleblowerfunktionen er at sikre, at kommunens ansatte samt samarbejdspartnere og lignende har adgang til i god tro at videregive oplysninger om grove fejl eller forsømmelser, eller væsentlige og gentagne fejl eller forsømmelser i kommunens administration eller borgerbetjening. Whistleblowerfunktionen skal bidrage til forbedringer af kommunens administration og borgerbetjening og skal sikre, at kommunens ansatte uden at frygte for negative ansættelsesretlige reaktioner og lignende kan videregive information om f.eks. lovovertrædelser og manglende efterlevelse af juridiske forpligtelser, fare for enkeltpersoners sundhed og sikkerhed, fare for miljøet, tilfælde af omsorgssvigt og lignende.

§ 2b. Borgerrådgiveren skal sikre, at oplysninger fra kommunens ansatte samt samarbejdspartnere og lignende om grove fejl eller forsømmelser, eller væsentlige og gentagne fejl eller forsømmelser behandles med fornøden diskretion og anvendes konstruktivt til forbedringer af kommunens administration og borgerbetjening.

#### *Formålet med Borgerrådgiveren*

§ 3. Formålet med Borgerrådgiveren er at styrke dialogen mellem borgerne og Københavns Kommune samt at bidrage til sikring af borgernes retssikkerhed i forbindelse med kommunens sagsbehandling og faktiske forvaltningsvirksomhed.

*Stk. 2.* Borgerrådgiveren skal gøre det lettere for borgere, brugere og erhvervsdrivende at klage over forhold, der vedrører Københavns Kommune samt medvirke til, at klager bruges konstruktivt til forbedringer af kommunens sagsbehandling og borgerbetjening.

*Stk. 3.* Borgerrådgiveren skal i betryggende rammer behandle oplysninger fra kommunens ansatte

samt samarbejdspartnere og lignende med henblik på genopretning af fejl eller forsømmelser i kommunens administration eller borgerbetjening.

### *Borgerrådgiverens forhold til Borgerrepræsentationen og dens udvalg mv.*

**§ 4.** Borgerrepræsentationen ansætter og afskediger Borgerrådgiveren efter indstilling fra Økonomiudvalget efter forud indhentet erklæring fra Borgerrådgiverudvalget og fastsætter de nærmere regler for dennes virksomhed, jf. styrelsesvedtægten for Københavns Kommune § 24.  
*Stk. 2.* Borgerrådgiveren skal have bestået den juridiske kandidateksamen.

**§ 5.** Borgerrådgiveren er uafhængig af de stående udvalg, borgmestre og forvaltninger.  
*Stk. 2.* Borgerrådgiveren refererer til Borgerrådgiverudvalget og Borgerrepræsentationen, men fungerer i udøvelsen af sit hverv uafhængigt af disse. Borgerrådgiverudvalget og Borgerrepræsentationen kan dog pålægge Borgerrådgiveren at gennemføre undersøgelser af udvalgte forvaltningsområder.

**§ 6.** Borgerrådgiveren afgiver en årlig beretning til Borgerrepræsentationen, hvor Borgerrådgiveren redegør for sin virksomhed, herunder eventuelle konstateringer af overordnede forhold inden for Borgerrådgiverens kompetence, som ikke er tilfredsstillende i kommunens sagsbehandling, borgerbetjening mv. Borgerrådgiveren kan i den forbindelse fremkomme med forslag og anbefalinger til kommunens politiske ledelse, borgmestre eller forvaltninger. Beretningen offentliggøres.

## **Kapitel 2**

### *Borgerrådgiverens kompetence og opgaver*

#### *Borgerrådgiverens kompetence*

**§ 7.** Borgerrådgiverens virksomhed omfatter kommunens økonomiudvalg og stående udvalg, borgmestrene og forvaltningen, herunder institutioner, virksomheder og tjenestesteder, der er omfattet af Borgerrepræsentationens virksomhed.

*Stk. 2.* Borgerrådgiveren kan i forhold til organerne nævnt i stk. 1 behandle klager over og foretage undersøgelser mv. vedrørende

- 1) sagsbehandling,
- 2) personalets adfærd,
- 3) udførelsen af praktiske opgaver (faktisk forvaltningsvirksomhed),
- 4) diskrimination
- 5) øvrige forhold efter bestemmelserne i kapitel 7a.

*Stk. 3.* Borgerrådgiveren kan ikke behandle klager mv. over

- 1) det politisk vedtagne serviceniveau,
- 2) spørgsmål vedrørende kommunens personale – og ansættelsesforhold,
- 3) spørgsmål, der kan indbringes for lovhjemlede klageorganer,
- 4) spørgsmål, der er indbragt for det kommunale tilsyn, Folketingets Ombudsmand eller domstolene.
- 5) Forhold, som Borgerrepræsentationen har behandlet og taget stilling til.

*Stk. 4.* Borgerrådgiveren må endvidere afvise at behandle forhold, som har været bedømt af Økonomiudvalget, de stående udvalg, Borgerrådgiverudvalget eller revisionsudvalget eller må i hvert fald lægge den politiske behandling uprøvet til grund.

### *Borgerrådgiverens opgaver*

**§ 8.** Borgerrådgiverens faste tilsyns- og kontrolopgaver består i

- 1) at bistå borgere, der er utilfredse med Københavns Kommunes handlinger og undladelser, herunder ved
  - a) at behandle klager over Københavns Kommune,
  - b) at yde vejledning i klagesystemet i sager, der vedrører Københavns Kommune,
  - c) at yde hjælp til forståelse af afgørelser mv. fra Københavns Kommune, og
  - d) at tilbyde mægling i sager om diskrimination og andre sager, hvor dette antages at kunne løse konflikter mellem forvaltning og borger.
- 2) at gennemføre undersøgelser af egen drift vedrørende Københavns Kommune ved
  - a) at gennemføre konkrete undersøgelser, jf. § 12, stk. 1,
  - b) at gennemføre generelle undersøgelser af udvalgte forvaltningsområder, jf. § 12, stk. 2,
  - c) at foretage inspektioner i Københavns Kommune, jf. § 13.
- 3) i betryggende rammer at modtage, undersøge og videregive oplysninger modtaget fra kommunens ansatte samt samarbejdspartnere og lignende om grove fejl eller forsømmelser, eller væsentlige og gentagne fejl eller forsømmelser i kommunens administration eller borgerbetjening.

### *Indgivelse af klage*

**§ 9.** Klager til Borgerrådgiveren kan indgives af enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagen.

*Stk. 2.* Klager over forhold, som kan være til gene for en bredere kreds af borgere, kan indgives af enhver, der er væsentligt berørt af forholdet.

**§ 10.** Borgerrådgiveren afgør selv, om en klage giver grundlag for en undersøgelse og hvilke dele af klagen, undersøgelsen skal omfatte.

**§ 11.** Klagen skal indgives senest 1 år efter, at forholdet er begået.

*Stk. 2.* Borgerrådgiveren kan i særlige tilfælde se bort fra overskridelse af klagefristen i stk. 1, hvis

- 1) klagen har fortsat fornøden retlig interesse for borgeren,
- 2) det er muligt at få sagen tilstrækkeligt oplyst samt
- 3) en undersøgelse af sagen konkret eller generelt kan bidrage til en forbedring af den aktuelle sagsbehandling i kommunen, herunder ved at sætte fokus på relevante forvaltningsretlige regler og principper.

*Stk. 3.* Hvor de i stk. 2 nævnte hensyn ikke samlet er opfyldt, kan Borgerrådgiveren i ganske særlige tilfælde i stedet lægge vægt på, om formålet med borgerrådgiverfunktionen i øvrigt taler for, at sagen behandles.

### *Iværksættelse af undersøgelser på eget initiativ og inspektion*

§ 12. Borgerrådgiveren kan af egen drift optage en konkret sag til undersøgelse, når der må formodes at foreligge et principielt aspekt, eller såfremt der efter de foreliggende oplysninger må antages at være tale om grove eller væsentlige fejl.

*Stk. 2.* Borgerrådgiveren kan af egen drift gennemføre generelle undersøgelser af udvalgte forvaltningsområder efter samråd med Borgerrådgiverudvalget.

§ 13. Borgerrådgiveren kan foretage inspektioner af institutioner, virksomheder samt tjenestesteder, der hører under Borgerrepræsentationens virksomhed.

## **Kapitel 3**

### *Sagens oplysning*

§ 14. Forvaltninger mv., der er omfattet af Borgerrådgiverens virksomhed, er forpligtet til at meddele Borgerrådgiveren de oplysninger samt udlevere de dokumenter mv., som forlanges af Borgerrådgiveren.

*Stk. 2.* Borgerrådgiveren kan afkræve forvaltninger mv., der er omfattet af Borgerrådgiverens virksomhed, skriftlige udtalelser. Forvaltningerne kan beslutte, at underordnede enheder inden for forvaltningens område kan besvare Borgerrådgiverens henvendelser på forvaltningens vegne.

*Stk. 3.* Borgerrådgiveren kan besigtige ethvert tjenestested og har adgang til samtlige lokaler og lokaliteter i kommunen.

### *Frist for svar til Borgerrådgiveren*

§ 15. Kommunens forvaltninger skal besvare Borgerrådgiverens henvendelser inden tre uger, medmindre Borgerrådgiveren fastsætter en længere frist.

*Stk. 2.* Hvis forvaltningen ikke kan nå at svare inden den fastsatte frist, skal forvaltningen orientere Borgerrådgiveren om dette samt baggrunden herfor og oplyse, hvornår forvaltningen forventer at kunne svare.

### *Medvirken til forbedringer*

§ 16. Borgerrådgiveren skal i konkrete og generelle sager medvirke til at forbedre forholdene for brugerne af Københavns Kommune. Borgerrådgiveren skal i denne forbindelse yde konsultativ bistand til forvaltninger og medarbejdere i kommunen, herunder ved

- 1) at sikre tilbagemelding til kommunen om sine overordnede konstateringer, jf. § 6,
- 2) at tilbyde undervisning til medarbejdere i kommunen,
- 3) at yde vejledning om spørgsmål vedrørende sagsbehandling og forvaltningsret mv.,
- 4) at yde bistand i forbindelse med projekter o.l. til forbedring af kommunens sagsbehandling og betjening af borgerne og
- 5) på anden måde bidrage til konstruktive, fremadrettede initiativer, der kan forbedre sagsbehandlingen og betjeningen af borgerne.

## Kapitel 4

### *Borgerrådgiverens bedømmelse og reaktion*

§ 17. Borgerrådgiveren skal i konkrete og generelle sager bedømme, om Københavns Kommune har handlet i strid med gældende ret eller på anden måde har gjort sig skyldig i fejl eller forsømmelser, herunder tilsidesat principperne for god forvaltningsskik.

§ 18. Borgerrådgiveren kan udtale sin opfattelse af en sag eller et sagsområde. Borgerrådgiveren kan i den forbindelse udtale kritik, fremkomme med forslag, anbefalinger eller henstillinger.

Stk. 2. Borgerrådgiverens udtalelser er ikke bindende for forvaltningen, men forvaltningen skal meddele Borgerrådgiveren, hvis en anbefaling eller en henstilling ikke bliver fulgt af forvaltningen. Borgerrådgiveren kan i sådanne tilfælde orientere Borgerrådgiverudvalget, det respektive stående udvalg eller Borgerrepræsentationen om forholdet.

Stk. 3. Såfremt Borgerrådgiverens undersøgelse af en sag viser, at der i kommunen må antages at være begået fejl eller forsømmelser af større betydning, skal Borgerrådgiveren give meddelelse om sagen til Borgerrådgiverudvalget.

### *Principperne om udtømt dialog og inddragelse*

§ 19. Uoverensstemmelser mellem borger og forvaltning skal søges løst mellem disse, inden Borgerrådgiveren kan tage stilling til dem.

Stk. 2. Borgerrådgiveren må ikke udtale kritik, afgive henstilling mv., før vedkommende forvaltning mv. i kommunen har haft lejlighed til at udtale sig.

Stk. 3. Uanset stk. 1 og 2 kan Borgerrådgiveren afgive henstilling om at fremme afslutningen af en sag, hvis det på det foreliggende grundlag vurderes, at sagen har trukket usædvanligt længe ud.

Stk. 4. Hvis forvaltningen ikke kan afgive endeligt svar inden for ti arbejdsdage efter en henstilling fra Borgerrådgiveren som nævnt i stk. 3, skal forvaltningen inden for samme frist skriftligt oplyse borgeren og Borgerrådgiveren om

1. lovmæssig sagsbehandlingstid for den pågældende type sag, hvis en sådan er fastsat,
2. så vidt muligt navnet på enten en konkret sagsbehandler eller navnene på sagsbehandlerne i det team, der har ansvaret for sagen og disses kontaktoplysninger,
3. hvorpå sagen beror,
4. så vidt muligt oplysning om, hvornår forvaltningen regner med, at endeligt svar kan foreligge.

Stk. 5. Hvis en klage ikke giver Borgerrådgiveren anledning til kritik, henstilling mv., kan sagen afsluttes, uden at Borgerrådgiveren forinden forelægger klagen til udtalelse for vedkommende forvaltning mv.

## Kapitel 5

### *Personale, organisation, tavshedspligt mv.*

§ 20. Borgerrådgiveren udøver ledelsesretten inden for sit område og ansætter og afskediger selv sit personale.

Stk. 2. Borgerrådgiveren er ansvarlig for, at medarbejderne inden for Borgerrådgiverens område til enhver tid er i besiddelse af de nødvendige kompetencer.

§ 21. Borgerrådgiveren har tavshedspligt med hensyn til oplysninger, som Borgerrådgiveren bliver bekendt med i sit virke. Det samme gælder Borgerrådgiverens personale.

*Stk. 2.* Borgerrådgiveren skal respektere borgerens anonymitet, hvis borgeren fremsætter begæring herom. Borgerrådgiveren må i sådanne tilfælde afholde sig fra at gennemføre undersøgelser i anledning af det oplyste undtagen i helt særlige tilfælde, f.eks. hvor oplysningerne giver mistanke om fortsatte grove eller væsentlige fejl, der berører en bredere kreds af personer.

## **Kapitel 6**

### *Betjening af Borgerrådgiverudvalget*

§ 22. Borgerrådgiveren sekretariatsbetjener Borgerrådgiverudvalget.

## **Kapitel 7**

### *Tilbage melding og offentlighed*

#### *Løbende tilbage melding*

§ 23. Borgerrådgiveren fører løbende dialog med forvaltningerne om behov og muligheder for forbedringer af kommunens sagsbehandling mv. og orienterer kommunens forvaltninger om sine overordnede konstateringer.

#### *Offentlighed*

§ 24. Borgerrådgiverens arbejde er underlagt størst mulig åbenhed. Borgerrådgiverens undersøgelser er således offentligt tilgængelige med de begrænsninger, der følger af regler om tavshedspligt mv.

*Stk. 2.* Borgerrådgiveren offentliggør på eget initiativ rapporter o.l. om inspektioner og konkrete og generelle egen driftundersøgelser.

## **Kapitel 7a**

### *Whistleblowerfunktion*

#### *Retten til at afgive oplysninger*

§ 24a. Enhver ansat i Københavns Kommune samt samarbejdspartner og lignende kan indgive oplysninger til Borgerrådgiveren om grove fejl eller forsømmelser, eller væsentlige og gentagne fejl eller forsømmelser i kommunens administration eller borgerbetjening eller ved begrundet mistanke om sådanne forhold vedrørende lovovertrædelser, manglende efterlevelse af juridiske forpligtelser, fare for enkeltpersoners sundhed og sikkerhed, fare for miljøet, tilfælde af omsorgssvigt og lignende, såfremt oplysningerne er væsentlige for kommunens opgaveløsning. Den samme ret har enhver ansat i Københavns Kommune for så vidt angår oplysninger om negative konsekvenser for ansatte, der har afgivet sådanne oplysninger.

*Stk. 2.* Ansatte som i god tro indgiver oplysninger som nævnt i stk. 1, er beskyttede i overensstemmelse med de gældende regler for offentligt ansattes ytringsfrihed. Borgerrådgiveren skal udvise størst mulig diskretion inden for rammerne af den retlige regulering af adgangen til



offentlighed i forvaltningen, herunder regler om aktindsigt, indsigtsret, partshøring, oplysningspligt mv. Borgerråd giverudvalget skal orienteres om enhver anmodning til Borgerråd giveren om identifikationsoplysninger vedrørende personer, som har indgivet oplysninger efter stk.1.

*Stk. 3.* Oplysninger som nævnt i stk. 1 kan indgives anonymt.

**§ 24b.** Den, der indgiver oplysninger som nævnt i § 24a, stk. 1, skal om muligt have orientering om sine rettigheder, proceduren for sagens behandling samt i fornødent omfang status på sagens behandling og udfald.

*Stk. 2.* Borgerråd giveren orienterer ansatte, der indgiver oplysninger, om den lokale tillidsrepræsentants funktion.

*Stk. 3.* Såfremt Borgerråd giveren bliver bekendt med oplysninger, der tyder på, at det har haft væsentlige negative konsekvenser for en ansat i kommunen, at vedkommende har indgivet oplysninger til Borgerråd giveren som nævnt i § 24a, stk. 1, skal Borgerråd giveren snarest muligt orientere den ansvarlige direktion eller i helt særlige tilfælde den ansvarlige borgmester.

#### *Behandlingen af oplysninger indgivet til whistleblowerfunktionen*

**§ 24c.** Oplysninger om forhold, som falder uden for whistleblowerfunktionens formål og opgavebeskrivelse skal afvises af Borgerråd giveren med tilbagemelding til den, som har indgivet oplysningerne. Såfremt meddelelsen er anonym, henlægges sagen uden videre.

*Stk. 2.* Borgerråd giveren skal for enhver oplysning vedrørende forhold som nævnt i § 24a, stk. 1, foretage en vurdering af forholdets grovhed og mulighederne for at dokumentere forholdet gennem videre undersøgelser med henblik på at konstatere, om Københavns Kommune har handlet eller handler i strid med gældende ret eller på anden måde har gjort sig skyldig i grove fejl eller forsømmelser, eller væsentlige og gentagne fejl eller forsømmelser.

*Stk. 3.* Følgende forhold videresendes til behandling ved andre instanser i kommunen med henblik på behandling dér, såfremt forholdet umiddelbart må anses for groft, eller væsentligt og gentaget og der skønnes at være mulighed for at dokumentere forholdet gennem videre undersøgelser

- 1) oplysninger, der overvejende vedrører kommunens økonomiske forhold, videresendes til Intern Revision
- 2) oplysninger, der overvejende vedrører ansættelsesretlige forhold, videresendes til den ansvarlige direktion eller i helt særlige tilfælde til den ansvarlige borgmester.

*Stk. 4.* Ved videresendelse til behandling ved andre instanser som nævnt i stk. 3, foretager instanserne efter egen praksis det videre i anledning af videresendelsen.

*Stk. 5.* Såfremt forholdet må anses for groft, eller væsentligt og gentaget og der skønnes at være mulighed for at dokumentere forholdet gennem videre undersøgelser, uden at det skal oversendes i medfør af stk. 3, iværksætter Borgerråd giveren en nærmere undersøgelse af forholdet.

**§ 24d.** Borgerråd giveren kan afvise at behandle henvendelser til whistleblowerordningen, hvis forholdene på baggrund af politisk eller mediemæssig bevågenhed i alt væsentlighed allerede på betryggende vis er taget under behandling af den pågældende forvaltning.

*Stk. 2.* Såfremt Borgerråd giveren afviser at behandle en sag efter stk. 1, skal forvaltningen orientere Borgerråd giveren om udfaldet af undersøgelserne, herunder med angivelse af hvordan sagen er undersøgt, hvad forvaltningens konklusion er, samt eventuelle tiltag som undersøgelsen har givet anledning til. Borgerråd giveren orienterer snarest Borgerråd giverudvalget om sin beslutning om ikke at behandle sagen og om forvaltningens redegørelse, når den foreligger.

*Stk. 3.* Uanset om en sag afvises efter stk. 1, registreres sagen under whistleblowerordningen.

**§ 24e.** I tillæg til sædvanlige undersøgelsesmetoder kan Borgerrådgiveren benytte mundtlig sagsoplysning (samtale og interview) ved undersøgelser af oplysninger modtaget gennem whistleblowerfunktionen.

#### *Udfaldet af Borgerrådgiverens undersøgelser*

**§ 24f.** På baggrund af undersøgelser som nævnt i § 24c, stk. 5, kan Borgerrådgiveren

- 1) udtale sin opfattelse af sagen. Borgerrådgiveren kan i den forbindelse udtale kritik, fremkomme med forslag, anbefalinger eller henstillinger,
- 2) oversende sagen til en anden instans i kommunen med henstilling eller anbefaling om, at der foretages en nærmere undersøgelse dér,
- 3) give underretning om sagen til den ansvarlige direktion eller borgmester, Borgerrådgiverudvalget, det respektive stående udvalg eller Borgerrepræsentationen, eller
- 4) henlægge sagen med tilbagemelding til den, som har indgivet oplysninger om forholdet

*Stk. 2.* Selv om undersøgelsen afdækker forhold, som falder uden for Borgerrådgiverens kompetence, jf. § 7, stk. 1, nr. 1-4, kan Borgerrådgiveren fremsætte henstilling eller anbefaling efter stk. 1, nr. 2, eller give underretning om sagen efter stk. 1, nr. 3, vedrørende forholdene.

*Stk. 3.* Borgerrådgiverens udtalelser efter stk. 1, nr. 1, eller anbefalinger efter stk. 1, nr. 2, er ikke bindende for forvaltningen, men forvaltningen skal meddele Borgerrådgiveren, hvis en anbefaling eller en henstilling ikke bliver fulgt af forvaltningen. Borgerrådgiveren kan i sådanne tilfælde orientere den ansvarlige direktion eller borgmester, Borgerrådgiverudvalget, det respektive stående udvalg eller Borgerrepræsentationen.

*Stk. 4.* Såfremt Borgerrådgiverens undersøgelse af en sag viser, at der i kommunen må antages at være begået fejl eller forsømmelser af større betydning, skal Borgerrådgiveren give meddelelse om sagen til Borgerrådgiverudvalget.

#### *Opfølgning og underretning*

**§ 24g.** Borgerrådgiveren skal underrettes om udfaldet af sager, der er oversendt til andre instanser i kommunen i medfør af § 24c, stk. 3 og henstillinger eller anbefalinger fremsat i medfør af § 24e, stk. 1, nr. 1 og 2.

*Stk. 2.* Borgerrådgiveren kan orientere Borgerrådgiverudvalget, det respektive stående udvalg eller Borgerrepræsentationen om udfaldet af sådanne sager.

#### *Forholdet til vedtægtens øvrige bestemmelser*

**§ 24h.** Bestemmelserne i §§ 7, 8, 14, 15, 19, stk. 2-3 samt § 21, stk. 1, og § 24, finder tilsvarende anvendelse for behandling af oplysninger modtaget gennem whistleblowerfunktionen.

*Stk. 2.* Borgerrådgiverens beretning, jf. § 6, skal desuden indeholde en redegørelse for whistleblowerfunktionen, ligesom Borgerrådgiveren forudsættes løbende at orientere Borgerrepræsentationen om karakteren af de indkomne sager, Borgerrådgiverens ressourceforbrug og under hensyntagen til diskretionsprincippet i § 2b, sager af større betydning.

## **Kapitel 8** *Ikrafttræden\**

§ 25. Denne vedtægt træder i kraft den 1. april 2010.

\*§ 19, stk. 3-5 træder i kraft straks ved Borgerrepræsentationens beslutning den 8. marts 2012.

\*§ 2a, § 2b, 3, stk. 3, § 7, stk. 2, § 7, stk. 2, nr. 5, § 8, nr. 3, samt kapitel 7a træder i kraft den 1. oktober 2012

\*§ 24d træder i kraft straks ved Borgerrepræsentationens beslutning den 11. februar 2016.

# 3. Forslag til etablering af en whistleblowerordning i Københavns Kommune (2011-139550)

Bilag

3 - KFF's høringsvar af 23. marts 2012

5 a - Høringsvar vedrørende etablering af en whistleblower-ordning

2 - Ændring af Vedtægt for Borgerrådgiveren

4 - KFF's brev til Økonomiudvalget af 21. november 2011

1a - Resume af bilag I

1 - Borgerrådgiverens notat af 9. februar 2012

6 - Notat om 2. behandling af whistleblowerordningen inden Datatilsynets behandling af anmeldelsen heraf

5 - Høring om forslag til whistleblower

Forslag til etablering af en whistleblowerordning i Københavns Kommune i overensstemmelse med Borgerrepræsentationens principbeslutning i forbindelse med budget 2012.

## Indstilling og beslutning

Indstilling om,

1. at §24, stk. 2, i Styrelsesvedtægten for Københavns Kommune, med forbehold for Datatilsynets godkendelse af whistleblower-ordningen, ændres til (ny tekst er fremhævet med fed skrift): "Stk. 2. Borgerrådgiveren skal bistå Borgerrepræsentationen med dennes tilsyns- og kontrolfunktioner i forhold til udvalg, borgmestre og forvaltninger samt varetage nærmere af Borgerrepræsentationen fastsatte opgaver om borgerrådgivning og borgervejledning **samt – som led i kommunens whistleblowerfunktion – modtage, undersøge og videreformidle oplysninger fra kommunens ansatte samt samarbejdspartnere (leverandører) og lignende om grove fejl og forsømmelser, eller væsentlige og gentagne fejl eller forsømmelser i kommunens administration eller borgerbetjening**", samt
2. at ændringen træder i kraft med virkning fra 1. oktober 2012.

(Økonomiudvalget)

(2. behandling)

## Problemstilling

Borgerrepræsentationen har i budget 2012 truffet principbeslutning om at indføre en whistleblowerordning i Københavns Kommune. Ordningen skal ifølge beslutningen "sikre Københavns Kommunes medarbejdere mulighed for at videregive information om fx ansættelsesmyndighedens lovertrædelser og manglende efterlevelse af juridiske forpligtelser, fare for enkeltpersoners sundhed og sikkerhed, fare for miljøet, grove tilfælde af omsorgssvigt og lignende – uden at frygte for ansættelsesretlige reaktioner. Ordningen skal etableres i regi af Borgerrådgiveren".

## Løsning

I forlængelse af principbeslutningen har Borgerrådgiveren i samarbejde med ØKF og Intern Revision undersøgt mulighederne for etablering af en whistleblowerordning i Københavns Kommune som beskrevet og foreslået i vedlagte notat af 9. februar 2012 med resume af 24. februar 2012 (bilag I og bilag 1a). De væsentligste elementer i ordningen er:

- at whistleblowerordningen vil være et supplement til de ansattes nuværende muligheder for at rette henvendelse til deres nærmeste chef om alvorlige forhold som fx lovovertrædelser, fare for enkeltpersoners sundhed og sikkerhed og grove tilfælde af omsorgssvigt – uden at frygte for negative reaktioner fra chefer og kolleger,
- at Borgerrådgiveren får pligt til at handle på modtagne oplysninger, der falder inden for ordningen, men at Borgerrådgiveren også har mulighed for at afvise åbenbart grundløse henvendelser og henvendelser, der falder uden for ordningen,
- at Borgerrådgiverens kompetence ikke udvides, men at Borgerrådgiveren optræder som visiterende funktion i de tilfælde, hvor kompetencen ligger andre steder i kommunen. Dermed sikres også, at anmeldelser vedrørende ansatte behandles i overensstemmelse med gældende, personaleretlige regler,
- at ordningen giver mulighed for anonyme henvendelser, men at retssikkerheden for ansatte, der bliver genstand for anonyme henvendelser, ikke er anderledes end i de situationer, hvor whistlebloweren ikke er anonym,
- at personer, der vælger at henvende sig anonymt, også skal være anonyme for Borgerrådgiveren. I sådanne tilfælde har Borgerrådgiveren begrænsede muligheder for at hjælpe den anonyme whistleblower særskilt i et eventuelt videre forløb,
- at Borgerrådgiveren får mulighed for i fornødent omfang at følge op på anmeldelser til ordningen og hermed sikre, at ”der sker noget” også i de sager, hvor Borgerrådgiveren ikke har kompetencen, og
- at eventuelle usaglige, negative konsekvenser for navngivne anmeldere forebygges gennem politisk overvågning og ved at kommunens ansatte også får adgang til at orientere Borgerrådgiveren om konstaterede negative reaktioner over for anmeldere.

Som grundlag for etableringen af en whistleblowerordning i regi af Borgerrådgiveren foreslås Styrelsesvedtægten for Københavns Kommune, § 24, stk.2, ændret således (ny tekst er fremhævet med fed skrift):

”Stk.2. Borgerrådgiveren skal bistå Borgerrepræsentationen med dennes tilsyns- og kontrolfunktioner i forhold til udvalg, borgmestre og forvaltninger samt varetage nærmere af Borgerrepræsentationen fastsatte opgaver om borgerrådgivning og borgervejledning **samt – som led i kommunens whistleblowerfunktion – modtage, undersøge og videreformidle oplysninger fra kommunens ansatte samt samarbejdspartnere (leverandører) og lignende om grove fejl og forsømmelser, eller væsentlige og gentagne fejl eller forsømmelser i kommunens administration eller borgerbetjening.**”

Samtidig foreslås Vedtægt for Borgerrådgiveren revideret i konsekvens heraf, jf. vedlagte bilag 2.

## Økonomi

I budget 2012 blev der på Borgerrådgiverens bevilling afsat 1.000 t. kr. i 2012 og 800 t. kr. i årene 2013-2015 (2012 p/l) til afholdelse af udgifter til en whistleblowerordning i Københavns Kommune. Udgifterne til ordningen udgiftsføres følgelig på Borgerrådgiverens bevilling Borgerrådgiveren, funktion 6.45.51.1. Udgifterne vedrører hovedsageligt lønomkostninger og i mindre omfang administrationsomkostninger samt i 2012 midler til synliggørelse.

Indstillingen har derudover ingen økonomiske konsekvenser.

## HØRINGER

Forslaget til whistleblowerordning har været i skriftlig høring i CSO. De faglige organisationer i KFF har i vedlagte høringssvar af 23. marts 2012 (bilag 3) i det hele henvist til KFF's brev til Økonomiudvalget af 21. november 2011 (bilag 4), hvoraf det fremgår, at KFF

klart er imod en whistleblowerordning. Derudover er der ikke ved høringen af CSO fremkommet indvendinger mod den foreslåede ordning.

## Videre proces

Imellem Borgerrepræsentationens 1. og 2. behandling af ændringen af kommunens styrelsesvedtægt som grundlag for whistleblowerordningen forelægges den foreslåede whistleblowerordning for Datatilsynet til godkendelse.

Når Datatilsynets godkendelse foreligger, og ændringen af Styrelsesvedtægten er vedtaget ved Borgerrepræsentationens 2. behandling, kan ordningen træde i kraft. Samtidig orienteres kommunens medarbejdere og samarbejdspartnere bl.a. ved en pjece om ordningens nærmere indhold.

Claus Juhl

/Bjarne Winge

## Øversigt over politisk behandling

Økonomiforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget, efter forud indhentet udtalelse fra Borgerråd giverudvalget, over for Borgerrepræsentationen anbefaler,

1. at en whistleblower-ordning i Københavns Kommune, med forbehold for Datatilsynets godkendelse, etableres i.o.m. forslaget i Borgerråd giverens vedlagte notat af 9. Februar 2012, bilag 1,
2. at §24, stk. 2, i Styrelsesvedtægten for Københavns Kommune, med forbehold for Datatilsynets godkendelse af whistleblower-ordningen, ændres til (ny tekst er fremhævet med fed skrift): "Stk. 2. Borgerråd giveren skal bistå Borgerrepræsentationen med dennes tilsyns- og kontrolfunktioner i forhold til udvalg, borgmestre og forvaltninger samt varetage nærmere af Borgerrepræsentationen fastsatte opgaver om borgerråd giving og borgervejledning **samt – som led i kommunens whistleblowerfunktion – modtage, undersøge og videreformidle oplysninger fra kommunens ansatte samt samarbejdspartnere (leverandører) og lignende om grove fejl og forsømmelser, eller væsentlige og gentagne fejl eller forsømmelser i kommunens administration eller borgerbetjening**",
3. at vedtægt for Borgerråd giveren ændres i konsekvens heraf, jf. bilag 2,
4. at vedtagelse af 2. at oversendes til Borgerrepræsentationens 2. behandling, jf. Den kommunale Styrelseslov §2, stk. 2, herunder fastsættelse af ikrafttrædelsesdato.

### Økonomiudvalgets beslutning i mødet den 22. maj 2012

Indstillingen blev anbefalet, og sendes i høring i Borgerråd giverudvalget inden indstillingen behandles i Borgerrepræsentationen.

### Borgerrepræsentationens beslutning i mødet den 20. juni 2012

Indstillingen blev godkendt uden afstemning.

Indstillingens 2. at-punkt blev dermed oversendt til 2. behandling i Borgerrepræsentationen.

Enhedslisten afgav følgende protokolbemærkning, som Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Signe Goldmann (løsgænger) tilsluttede sig:

”Enhedslisten støtter whistleblowerordningen, men tager de faglige organisationers protest alvorligt.

Whistleblowerordningen skal være et tilbud i helt særlige og grove tilfælde, og skal ikke udgøre en konkurrent til det fagretlige system og tillidsrepræsentanternes rolle.

Vi tilslutter os desuden de faglige organisationers synspunkt om, at der er behov for videre arbejde for at sikre de kommunalt ansattes yringsfriheden i det daglige.”

## Beslutning

### Borgerrepræsentationens beslutning i mødet den 20. september 2012

Indstillingen blev godkendt uden afstemning.

Socialistisk Folkeparti videreførte deres protokolbemærkning fra udvalgsbehandlingen:

”Socialistisk Folkeparti støtter whistleblowerordningen, men tager de faglige organisationers protest alvorligt.

Whistleblowerordningen skal være et tilbud i helt særlige og grove tilfælde, og skal ikke udgøre en konkurrent til det fagretlige system og tillidsrepræsentanternes rolle. Vi tilslutter os desuden de faglige organisationers synspunkt om, at der er behov for videre arbejde for at sikre de kommunalt ansattes yringsfriheden i det daglige.”

# 4. Evaluering af Københavns Kommunes whistleblowerordning (2014-0231110)

Bilag

[Bilag I: Evalueringsrapport om whistleblowerordningen i Københavns Kommune.pdf](#)

## Indstilling og beslutning

Borgerrådgiveren indstiller til Borgerrådgiverudvalget,

1. **at** udvalget anbefaler Borgerrepræsentationen – efter forudgående indhentet erklæring fra Økonomiudvalget – at tage Borgerrådgiverens evaluering af whistleblowerordningen og de fire anbefalinger til efterretning
2. **at** udvalget anbefaler Borgerrepræsentationen – efter forudgående indhentet erklæring fra Økonomiudvalget – at beslutte, at spørgsmålet om ordningens forlængelse efter 2015 behandles i forbindelse med budgetforhandlingerne for budget 2016
3. **at** udvalget pålægger Borgerrådgiveren at fremlægge forslag til en ændring af ordningen (ændring af vedtægt for Borgerrådgiveren), således at ordningen fremover afviser sager, der samtidig tages op i medierne, dog således at ændringsforslaget afventer afklaring om ordningens forlængelse efter 2015
4. **at** udvalget pålægger Borgerrådgiveren, i samarbejde med forvaltningerne, at foretage justeringer i administrationen af ordningen for at imødekomme udtrykte ønsker om mindre formalia, yderligere konsultativ bistand mv.
5. **at** udvalget pålægger Borgerrådgiveren at informere yderligere om ordningen, herunder med hensyn til den beskyttelse, der ligger i ordningen.

## Problemstilling

Borgerrådgiverudvalget traf den 6. maj 2014 beslutning om, at Borgerrådgiveren skulle gennemføre en evaluering af Whistleblowerordningen i Københavns Kommune under inddragelse af relevante aktører for at få mere viden om, hvordan ordningen virker i Københavns Kommune med henblik på at opgøre nytteeffekter ved ordningen, få kendskab til og handle på eventuelle uhensigtsmæssigheder ved ordningen samt skabe klarhed om ordningens fortsatte eksistens. Ordningen ophører ved udgangen af 2015, hvor bevillingen udløber.

Borgerrådgiveren har i efteråret 2014 gennemført evalueringen og resultatet foreligger i en evalueringsrapport (bilag I).

Evalueringen er blevet gennemført under inddragelse af relevante aktører i form af tillidsrepræsentanter i Københavns Kommune, direktioner, medarbejdere, der har behandlet sager under ordningen, herunder medarbejdere fra Intern Revision samt indberettere, der har benyttet ordningen.

## Løsning

Evalueringen viser, at ordningen lever op til sit formål med hensyn til

- at sikre, at kommunens ansatte samt samarbejdspartnere og lignende har adgang til i god tro at videregive oplysninger om grove fejl eller forsømmelser, eller væsentlige og gentagne fejl eller forsømmelser i kommunens administration eller borgerbetjening
- at bidrage til forbedringer af kommunens administration og borgerbetjening
- at sikre, at kommunens ansatte uden at frygte for negative ansættelsesretlige reaktioner og lignende kan videregive information.

Evalueringen viser endvidere, at såvel tillidsrepræsentanter som direktioner støtter op om ordningen, og at ordningen benyttes.

Omfanget er langt fra alarmerende henset til kommunens størrelse, men det viser, at der er en efterspørgsel. 81 % af tillidsrepræsentanterne ville anbefale medarbejdere at benytte ordningen.

Ordningen bidrager i høj grad med nye oplysninger til ledelsesniveauet i kommunen. Over en kam synes direktørerne også at betragte



ordningen som en af flere kilder til at afdække fejl i administrationen mv., og den generelle opfattelse synes at være, at ordningen bidrager med nye, brugbare oplysninger, som kan anvendes til forbedringer i kommunens administration og borgerbetjening.

De fleste af indberetningerne skaber i praksis genopretning af uregelmæssigheder, værn imod uregelmæssigheder eller forbedringer på området. Dette gælder såvel når der konstateres uregelmæssigheder, som når der ikke gør.

Evalueringen siger ikke noget entydigt om samspillet mellem whistleblowerordningen og tillidsdagsordenen udover f.eks. bekymringen for, at medarbejdere benytter ordningen i stedet for at løse problemer gennem intern dialog samt ordningens mulige negative signaler. Alligevel er der dog opbakning til ordningen, måske fordi der er tillid til, at medarbejdere og ledere godt kan løse problemer konstruktivt i åben dialog, og at brug af ordningen derfor vil være undtagelsen.

Der kan ikke med sikkerhed siges noget om ordningens økonomiske effekter. Der er udgifter i forbindelse med ordningens drift, og der er besparelser i forbindelse med sager, der forhindrer økonomisk misbrug eller uforvarlig brug af kommunens midler eller bringer sådanne til ophør.

Blandt direktørerne er der forskellige oplevelser at ordningens økonomiske effekter. Nogle mener, at ordningen har positive økonomiske effekter, herunder ved at forebygge svig, mens andre ikke har grundlag for at konstatere dette.

Evalueringen viser, at der eksisterer en bekymring for de involveredes retssikkerhed og tryghed. Der peges i denne henseende både på indberettere og på eventuelt ansvarlige, som kommer under mistanke. Denne bekymring fremstår stærkest i direktørgruppen.

Det er borgerrådsgiverens opfattelse, at ordningen til forskel fra sager, der bringes op af medarbejderne gennem pressen, bidrager til at skabe større tryghed for de involverede samtidig med, at ordningen giver mere fagligt forankrede og mindre ressourcekrævende processer ved mistanke om eventuelle uregelmæssigheder.

For at styrke denne egenskab foreslår Borgerrådsgiveren, at whistleblowerordningen ikke skal behandle sager, der tages op i medierne. Dette vil i hvert fald sikre, at disse processer bliver mere enstrengede, og det vil kunne virke som et incitament til, at ordningen ikke bruges i en dobbeltproces, hvor indberetteren både henvender sig gennem ordningen og til pressen, som der er set i hvert fald et par eksempler på. Dette bør ikke afskære det relevante udvalg eller Borgerrådsgiverudvalget fra at bede Borgerrådsgiveren om at vurdere sagen, hvis det skønnes nødvendigt, når forvaltningen har gennemført sin egen udredning.

Det er Borgerrådsgiverens vurdering, at forvaltningerne i almindelighed prioriterer sagerne højt og laver grundige undersøgelser, så alle relevante indberetninger afdækkes til bunds. Forvaltningerne ses desuden at have et højt fokus på de involveredes retssikkerhed og tryghed i processen.

Evalueringen peger på forbedringspotentiale i forhold til Borgerrådsgiverens administration af ordningen (herunder mindre formalia, skarpere visitation og hurtigere reaktion). Flere efterspørger tillige Borgerrådsgiverens konsultative bistand i processen.

Det er på baggrund af evalueringen Borgerrådsgiverens anbefaling

- At ordningen gøres permanent
- At ordningen ændres, så der fremover ikke behandles sager, der samtidigt tages op i medierne
- At Borgerrådsgiveren i samarbejde med forvaltningerne justerer ordningen administrativt for at imødekomme udtrykte ønsker om mindre formalia, yderligere konsultativ bistand mv.
- At Borgerrådsgiveren informerer yderligere om ordningen, herunder med hensyn til den beskyttelse af medarbejdere, der ligger i ordningen.

## Videre proces

Såfremt Borgerråd giverudvalget godkender indstillingen, sendes sagen videre til behandling i Økonomiudvalget og i Borgerrepræsentationen med de nævnte anbefalinger. Borgerrådgiveren følger desuden op på udvalgets eventuelle pålæg om at justere sin administration af ordningen, udarbejde forslag til ændring af vedtægt for Borgerrådgiveren samt informere yderligere om ordningen.

## Beslutning

Borgerråd giverudvalget besluttede at lade indstillingens 3. at-punkt udgå.

Udvalget pålagde samtidig Borgerrådgiveren frem mod næste udvalgsmøde, at udarbejde en nærmere beskrivelse af i hvilke nærmere angivne situationer whistleblowerfunktionen bør afvise at behandle sager, der omtales i pressen samt angive, hvem der skal kunne træffe en sådan beslutning.

Udvalget bad også om en case, som nærmere beskriver behovet for en sådan klausul.

Endeligt bad udvalget Borgerrådgiveren om at angive hvad udgiften til en videreførelse af whistleblowerordningen vil være for 2016 og frem.

Borgerråd giverudvalget besluttede at godkende indstillingens 1., 2., 4. og 5. at-punkter.



## 22. Andet

### Whistleblower

Parterne er enige om at afsætte midler til fortsat drift af Borgerrådgiverens whistleblowerordning. Desuden afsættes midler til løbende synliggørelse af ordningen samt til, at Borgerrådgiveren aflaster forvaltningerne for en større del af ordningens administration end i dag.

Der afsættes:

- 1,1 mio. kr. i drift i 2016-2019.

### Intern Revision

Parterne er enige om, at Intern Revisions effektiviseringskrav for årene for årene 2016 og 2017 finansieres af uforbrugte midler i 2015.

Der afsættes:

- 0,2 mio. kr. i drift i 2016 og 0,3 mio. kr. i drift i 2017, som finansieres af et forventet mindreforbrug i 2015.

### Tillid, ledelsesreform og produktivitet

Tillidsdagsordenen i København har betydet en ny og bedre måde at skabe velfærd på. Det har været et opgør med unødigt detaljestyling og givet medarbejdere mere tid til kerneopgaven – til gavn for borgerne. Tillidsdagsordenen har haft fokus på at forandre kommunens styringsmodeller og skabe større fagligt råderum for medarbejderne.

Velfærdsopgaver løses i en stadig mere kompleks kontekst, hvor medarbejderne skal sikre både høj kvalitet og effektivitet samt øget samspil med borgerne i opgaveløsningen. Det stiller nye og stadig højere krav til medarbejderne.

Det næste skridt i tillidsreformen vil sætte fokus på, hvordan den enkelte arbejdsplads får skabt et arbejdsfællesskab, som støtter og udvikler medarbejderne og giver dem bedre forudsætninger for at løse de stadig mere komplekse kerneopgaver i deres hverdag. Fremadrettet skal vi have fokus på, hvordan arbejdsfællesskabets parter eksempelvis tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter, MED-udvalg/samarbejdsudvalg, ledere mv. kan bidrage til at skabe sunde, robuste og fleksible arbejdspladser, som sikrer, at det ikke er medarbejderne, som alene skal håndtere den stigende kompleksitet i velfærdsopgaverne. Det kræver fokus, udvikling og forsøg med nye organiseringsformer og tæt samarbejde med de faglige organisationer.

Flere og flere medarbejdere oplever bl.a. stress og angst og har en dårlig psykisk sundhed – måske som følge af den stigende kompleksitet i arbejdsopgaverne. Det drejer sig derfor både om forebyggelse og om at sikre en større rummelighed og aftaubisering af stress, depression, angst og andre udbredte psykiske udfordringer.

Hver forvaltning i Københavns Kommune skal iværksætte initiativer for at forbedre og udvikle den enkelte arbejdsplads. Det kunne eksempelvis være initiativer som: